

23/DZPaU/2021/MP - Metodický pokyn k uplatňovaniu daňového bonusu podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

Obsah:

Úvodné ustanovenie

1. oddiel Podmienky uplatnenia nároku na daňový bonus
2. oddiel Vyživované dieťa na účely uplatnenia daňového bonusu
 - 2.1 Nezaopatrené dieťa
 - 2.1.1 Sústavná príprava dieťaťa na povolanie
 - 2.2 Vlastné dieťa
 - 2.3 Osvojené dieťa daňovníka
 - 2.4 Dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu
 - 2.5 Dieťa druhého z manželov
3. oddiel Uplatnenie daňového bonusu
 - 3.1 Uplatnenie daňového bonusu pri striedavej starostlivosti
 - 3.2 Uplatnenie daňového bonusu dedičom
4. oddiel Preukazovanie nároku na daňový bonus
 - 4.1 Preukazovanie nároku na daňový bonus zamestnávateľovi
 - 4.2 Preukazovanie nároku na daňový bonus správcovi dane
5. oddiel Záverečné ustanovenie

Úvodné ustanovenie

Cieľom metodického pokynu, do ktorého sú prevzaté všetky časti Metodického pokynu k uplatňovaniu daňového bonusu podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (IRA č. 39/2020), je zabezpečiť jednotný postup pri uplatnení daňového zvýhodnenia na vyživované dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti (ďalej len „daňový bonus“) podľa § 33 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZDP“). Týmto metodickým pokynom sa ruší IRA č. 39/2020.

Metodický pokyn sa vydáva vzhľadom na zákon č. 416/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorým sa v § 33 v nadväznosti na § 52zzj ZDP **s účinnosťou od 01.07.2021** a v § 52zzk ZDP **s účinnosťou od 01.01.2022**, upravujú podmienky uplatnenia nároku na daňový bonus (viac v 1. oddiele tohto metodického pokynu).

1. oddiel Podmienky uplatnenia nároku na daňový bonus

Legislatívny rámec od 01.07.2021 do 31.12.2021

Od 01.07.2021 do 31.12.2021 pri uplatnení daňového bonusu postupuje daňovník podľa § 52zzj ods. 2 a 3 a § 33 ods. 2 až 10 ZDP.

V súlade s § 52zzj ods. 2 ZDP, daňovník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 5 ZDP aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy alebo ktorý dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP

aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy a vykázal základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP, si môže uplatniť daňový bonus na každé **vyživované dieťa** žijúce v **domácnosti** s daňovníkom, pričom prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu. Suma daňového bonusu, o ktorú sa znižuje daň, je

- a) 22,17 € mesačne (v súlade s § 52zd ods. 7 ZDP suma platná na rok 2021 = 23,22 €),
- b) dvojnásobok sumy podľa písmena a) mesačne, ak vyživované dieťa nedovršilo šesť rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši šesť rokov veku, alebo
- c) 1,7-násobok sumy podľa písmena a) mesačne, ak vyživované dieťa dovŕšilo šesť rokov veku a nedovršilo 15 rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši 15 rokov veku.

V súlade s § 52zzj ods. 3 ZDP, nárok na daňový bonus podľa § 52zzj ods. 2 ZDP si daňovník môže uplatniť prvýkrát za kalendárny mesiac júl 2021 a poslednýkrát za kalendárny mesiac december 2021.

Poznámka:

Do ustanovenej výšky zdaniteľných príjmov sa započítavajú nielen príjmy, ktoré daňovníkovi plynuli zo zdrojov na území SR, ale aj tie zdaniteľné príjmy, ktoré daňovníkovi v zdaňovacom období plynuli zo zdrojov v zahraničí.

V súlade s § 9b ods. 1 písm. a) zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov, na rok 2021 sa ustanovuje suma mesačnej minimálnej mzdy na 623 €.

V súlade s § 52zd ods. 7 ZDP daňový bonus podľa § 33 ZDP sa zvyšuje k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia rovnakým koeficientom, ako sa zvyšuje suma životného minima k 1. júlu predchádzajúceho zdaňovacieho obdobia. Tento postup sa po prvýkrát použil za zdaňovacie obdobie 2015. Ustanovenie § 52 ods. 48 ZDP sa od 01.01.2015 neuplatňuje.

Poznámka:

Do 30.06.2021 si daňovník uplatňuje daňový bonus v súlade s § 33 ZDP. V súlade s § 33 ods. 1 ZDP suma daňového bonusu, o ktorú sa znižuje daň, je:

- a) 22,17 € mesačne (v súlade s § 52zd ods. 7 ZDP suma platná na rok 2021 = 23,22 €) alebo
- b) dvojnásobok sumy podľa písmena a) mesačne, ak vyživované dieťa nedovršilo šesť rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši šesť rokov veku.

Za zdaňovacie obdobie 2020 daňovníci pri uplatnení daňového bonusu podľa § 33 ZDP, na účely splnenia podmienky dosiahnutia zdaniteľných príjmov aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy aplikujú aj ustanovenie § 24aa zákona č. 47/2021 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v znení neskorších predpisov.

Prehľad súm súvisiacich s uplatnením daňového bonusu za zdaňovacie obdobie 2021 je uvedený tabuľke.

Tabuľka Prehľad súm súvisiacich s uplatnením daňového bonusu za zdaňovacie obdobie 2021 v €

	01.01.- 30.06.2021	01.07. – 31.12.2021
Minimálna mzda	623,00	623,00
Polovica minimálnej mzdy	311,50	311,50
6-násobok minimálnej mzdy	3 738,00	3 738,00
Suma daňového bonusu na vyživované dieťa do šiestich rokov veku	46,44	46,44
Suma daňového bonusu na vyživované dieťa nad šesť rokov veku do pätnásť rokov veku	23,22	39,47
Suma daňového bonusu na vyživované dieťa nad pätnásť rokov veku do dvadsaťpäť rokov veku	23,22	23,22

Legislatívny rámec od 01.01.2022

V súlade s § 33 ods. 1 ZDP v znení účinnom **od 01.01.2022**, daňovník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 5 ZDP aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy alebo ktorý dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy a vykázal základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP, si môže uplatniť daňový bonus na každé **vyživované dieťa** žijúce **v domácnosti** s daňovníkom, pričom prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu. Suma daňového bonusu, o ktorú sa znižuje daň, je

- a) 22,17 € mesačne (aj pre sumu platnú na rok 2022 sa uplatní § 52zd ods. 7 ZDP),
- b) dvojnásobok sumy podľa písmena a) mesačne, ak vyživované dieťa nedovršilo šesť rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši šesť rokov veku alebo
- c) 1,85-násobok sumy podľa písmena a) mesačne, ak vyživované dieťa dovŕšilo šesť rokov veku a nedovršilo 15 rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom vyživované dieťa dovŕši 15 rokov veku.

V súlade s § 52zzk ZDP nárok na daňový bonus podľa § 33 ods. 1 v znení účinnom od 01.01.2022 si daňovník môže uplatniť prvýkrát za kalendárny mesiac január 2022.

Pojem „**domácnosť**“ je vymedzený v § 115 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby. Adresa trvalého pobytu rodiča a vyživovaného dieťaťa pri uplatnení daňového bonusu nie je podstatná. Každá fyzická osoba môže byť členom (príslušníkom) len jednej domácnosti, pričom zrušenie manželstva rozvodom nemusí mať vždy za následok aj zánik spoločnej domácnosti.

Príklad č. 1

Daňovník žije so svojim vlastným dieťaťom v domácnosti, pričom jeho trvalý pobyt je v Bratislave. Dieťa, ktoré vyživuje daňovník, má trvalý pobyt vo Zvolene. Spĺňa daňovník podmienku žitia s dieťaťom v domácnosti, ak s manželkou uhrádza náklady na potreby celej rodiny?

Vzhľadom na to, že daňovník žije so svojim dieťaťom v domácnosti a spoločne uhrádza náklady na potreby rodiny a potreby dieťaťa, spĺňa podmienku žitia s dieťaťom v domácnosti, a to aj napriek tomu, že adresa trvalého pobytu daňovníka nie je zhodná s adresou trvalého pobytu dieťaťa.

Daňový bonus je možné uplatniť len na dieťa, ktoré sa v súlade s § 33 ods. 2 ZDP považuje za **vyživované dieťa**.

2. oddiel Vyživované dieťa na účely uplatnenia daňového bonusu

Za vyživované dieťa sa v súlade s § 33 ods. 2 ZDP považuje nezaopatrené dieťa podľa § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prídavku na dieťa“), a to vlastné, osvojené, dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu a dieťa druhého z manželov. Za vyživované dieťa daňovníka sa považuje aj plnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu [§ 2 ods. 1 písm. d) tretí bod zákona o prídavku na dieťa]. V súlade s § 2 ods. 1 písm. d) tretí bod zákona o prídavku na dieťa, ide o plnoleté nezaopatrené dieťa, ak do dosiahnutia plnoletosti bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosti rodičov.

2.1 Nezaopatrené dieťa

V súlade so zákonom o prídavku na dieťa **nezaopatrené dieťa je** dieťa do skončenia povinnej školskej dochádzky, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku, ak sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom alebo sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom, alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz. **Nezaopatreným dieťaťom** podľa zákona o prídavku na dieťa **je aj** dieťa, ktoré je oslobodené od povinnosti dochádzať do školy alebo dieťa, ktoré sa vzdeláva v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo je neschopné sa sústavne pripravovať na povolanie alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, najdlhšie do dosiahnutia plnoletosti.

Príklad č. 2

Môže si daňovník za mesiac júl 2021 uplatniť daňový bonus na dieťa, ktoré 01.07.2021 dovŕšilo 25 rokov veku a sústavne sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom?

Nárok na priznanie daňového bonusu preukazuje daňovník zamestnávateľovi, ktorý je platiteľom dane (ďalej len „zamestnávateľ“) v súlade s § 37 ods. 2 a 3 ZDP (bližšie pozri 4. oddiel tohto metodického pokynu), pričom podľa § 33 ZDP sledujeme podmienky vždy k prvému dňu v mesiaci. Dieťa dňom 25. narodenín sa stáva dieťaťom dvadsaťpäťročným, a preto k prvému dňu v mesiaci júl 2021 nie je dieťaťom vo veku do 25 rokov. V súlade s § 15 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa, nárok na prídavok na dieťa zaniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom nezaopatrené dieťa dovŕšilo 25 rokov veku alebo získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa. Znamená to, ak daňovníkovi za mesiac júl 2021 vzniká nárok na prídavok na toto dieťa, vzniká mu za tento mesiac aj nárok na daňový bonus.

V súlade s § 3 ods. 3 zákona o prídavku na dieťa **nezaopatrené dieťa nie je dieťa**, ktorému vznikol nárok na invalidný dôchodok, a to od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bolo vydané rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku, alebo ktoré získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa.

Príklad č. 3

Od ktorého mesiaca nemá zamestnanec nárok na daňový bonus na dieťa študujúce na vysokej škole, ak dieťaťu bolo 03.07.2021 doručené rozhodnutie o spätnom priznaní invalidného dôchodku k 15.10.2020? Sociálna poisťovňa uvedené rozhodnutie vydala 15.06.2021.

Za nezaopatrené dieťa sa nepovažuje dieťa, ktorému vznikol nárok na invalidný dôchodok, a to od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom bolo rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku vydané. Sociálna poisťovňa vydala rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku dňa 15.06.2021, preto zamestnanec od júla 2021 stráca nárok na daňový bonus, ale nestráca nárok na už priznaný daňový bonus do 31.06.2021.

2. 1. 1 Sústavná príprava dieťaťa na povolanie

Sústavnou prípravou dieťaťa na povolanie podľa zákona o prídavku na dieťa je štúdium, ktoré sa organizuje na strednej škole dennou formou (§ 54 ods. 1 a 2 zákona č. 245/2008 Z. z.) alebo sa uskutočňuje na vysokej škole dennou formou [§ 60 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. v znení zákona č. 455/2012 Z. z. (ďalej len „zákon o vysokých školách“)]. Zákon o prídavku na dieťa v ustanovených prípadoch vymedzuje za sústavnú prípravu dieťaťa na povolanie aj iné obdobie, napr. tzv. obdobie prázdnin. Ide napr. o nasledovné prípady:

- dieťa ukončí štúdium na strednej škole v júni 2021 a od 01.07.2021 sa zamestná;
sústavná príprava dieťaťa na povolanie je aj obdobie bezprostredne nadväzujúce na skončenie štúdia na strednej škole, najdlhšie do konca školského roka, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole [§ 4 ods. 4 písm. a) zákona o prídavku na dieťa], t. j. aj obdobie od 01.07.2021 do 31.08.2021 (daňovník má nárok na daňový bonus aj za mesiace júl a august 2021),
- dieťa ukončí štúdium na strednej škole v júni 2021 a na vysokú školu sa zapíše dňa 10.10.2021;
sústavná príprava dieťaťa na povolanie je obdobie od júna do augusta 2021 [§ 4 ods. 4 písm. a) zákona o prídavku na dieťa], ale aj obdobie od konca školského roka, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole, do zápisu na vysokú školu vykonaného najneskôr v októbri bežného roka, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole [§ 4 ods. 4 písm. b) zákona o prídavku na dieťa], t. j. obdobie od septembra do októbra 2021 (daňovník má nárok na daňový bonus aj za mesiace júl až október 2021),
- dieťa ukončí štúdium na strednej škole maturitnou skúškou vykonanou v opravnom termíne dňa 09.09.2021;
sústavná príprava dieťaťa na povolanie je aj obdobie po skončení posledného ročníka strednej školy do vykonania skúšky podľa osobitného predpisu, najdlhšie do konca školského roka, v ktorom dieťa malo skončiť štúdium na strednej škole [§ 4 ods. 4 písm. c) zákona o prídavku na dieťa], t. j. do 31.08.2021 (daňovník od septembra 2021 nemá nárok na daňový bonus),

- dieťa ukončí inžinierske štúdium na vysokej škole vykonaním štátnych skúšok v opravnom termíne 14.11.2021;
vysokoškolské štúdium trvá do skončenia štúdia v súlade s § 65 a 66 zákona o vysokých školách (§ 4 ods. 3 zákona o prídavku na dieťa). V súlade s § 66 ods. 1 a 2 zákona o vysokých školách, dňom skončenia štúdia v prípade neskončenia štúdia v termíne určenom podľa § 65 ods. 2 zákona o vysokých školách, je koniec akademického roka, v ktorom mal študent skončiť vysokoškolské štúdium, t. j. do 31.08.2021. Ak by však vysoká škola dieťa zapísala do ďalšieho ročníka štúdia na vysokej škole, t. j. dieťa by sa naďalej sústavne pripravovalo na povolanie štúdiom aj v akademickom roku 2021/2022, potom by rodičovi tohto dieťaťa vznikol nárok na daňový bonus aj od septembra 2021,
- dieťa ukončí vysokoškolské štúdium prvého stupňa v máji 2021 a na vysokoškolské štúdium prvého stupňa (iný odbor) sa zapíše 25.08.2021;
obdobie po skončení vysokoškolského štúdia prvého stupňa do zápisu na vysokoškolské štúdium prvého stupňa, zákon o prídavku na dieťa neustanovuje za sústavnú prípravu dieťaťa na povolanie, preto rodičovi tohto dieťaťa nárok na daňový bonus od júna 2021 nevzniká,
- dieťa ukončilo štúdium na strednej škole maturitnou skúškou 20.05.2020 a dňa 01.07.2020 sa zamestnalo. O rok neskôr, t. j. v máji 2021 je dieťa prijaté na denné vysokoškolské štúdium, pričom zápis na vysokoškolské štúdium uskutoční pred začiatkom akademického roka v júli 2021;
sústavná príprava dieťaťa na povolanie je obdobie od júna do augusta 2020 [§ 4 ods. 4 písm. a) zákona o prídavku na dieťa], a preto rodičovi za ustanovených podmienok vznikol nárok na daňový bonus do konca augusta 2020. Ak sa dieťa v júli 2021 zapíše na vysokoškolské štúdium dennou formou, rodičovi za ustanovených podmienok vzniká nárok na daňový bonus od septembra 2021. Uvedené platí v súlade s § 4 ods. 3 zákona o prídavku na dieťa, kde je ustanovené, ak sa zápis na vysokoškolské štúdium uskutoční pred začiatkom akademického roka, v ktorom sa má začať štúdium, sústavná príprava dieťaťa na povolanie sa začína najskôr prvým dňom akademického roka, t. j. v danom prípade od 01.09.2021,
- dieťa ukončí vysokoškolské štúdium druhého stupňa dňa 20.05.2021 a na vysokoškolské štúdium prvého stupňa sa zapíše 25.08.2021;
dieťa, ktoré získalo vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa sa v súlade s § 3 ods. 3 písm. b) zákona o prídavku na dieťa nepovažuje za nezaopatrené, preto obdobie sústavnej prípravy na povolanie od júna 2021 zaniká (rodič dieťaťa od júna 2021 nemá nárok na daňový bonus),
- dňa 10.02.2021 dieťa zanechá vysokoškolské štúdium. Vysokej škole bolo písomné vyhlásenie o zanechaní štúdia doručené dňa 03.03.2021;
okrem riadneho skončenia vysokoškolského štúdia sa vysokoškolské štúdium skončí inak, napr. zanechaním štúdia, pričom dňom skončenia štúdia pri zanechaní štúdia je deň, keď bolo vysokej škole doručené písomné vyhlásenie študenta o zanechaní štúdia (§ 66 zákona o vysokých školách), t. j. obdobie sústavnej prípravy na povolanie zaniká od apríla 2021 (rodič dieťaťa od apríla 2021 nemá nárok na daňový bonus).

Sústavná príprava dieťaťa na povolanie podľa zákona o prídavku na dieťa **je aj** obdobie, v ktorom dieťa opakuje ročníky štúdia.

Príklad č. 4

Študent bakalárskeho štúdia od roku 2017, ktorého štandardná dĺžka štúdia podľa študijného programu by mala trvať tri akademické roky, neskončil vysokoškolské štúdium prvého stupňa ani v opravnom termíne. Môže si rodič tohto dieťaťa od septembra 2020 uplatniť nárok na daňový bonus, ak tretí akademický rok opakuje v r. 2020/2021?

Nakoľko za sústavnú prípravu dieťaťa na povolanie sa považuje aj obdobie, v ktorom dieťa opakuje ročníky štúdia, rodič tohto dieťaťa si môže po splnení všetkých ustanovených podmienok uplatniť nárok na daňový bonus aj za toto obdobie. Prekročenie štandardnej dĺžky štúdia nemá vplyv na uplatnenie daňového bonusu.

Sústavnou prípravou dieťaťa na povolanie podľa zákona o prídavku na dieťa **je aj** iné štúdium alebo výučba, ak sú svojím rozsahom a úrovňou podľa rozhodnutia Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len

„Ministerstvo školstva SR“) postavené na úroveň štúdia na školách v SR [§ 4 ods. 5 písm. a) zákona o prídavku na dieťa].

Príklad č. 5

Dvadsaťročný študent 01.09.2020 začal študovať v Japonsku na vysokej škole dennou formou. Považuje sa dieťa študujúce v zahraničí za vyživované dieťa?

Ak Ministerstvo školstva SR rozhodnutím potvrdí, že štúdiom na škole v Japonsku, je postavené na úroveň štúdia na vysokých školách v SR, potom možno tohto študenta považovať za nezaopatrené dieťa a na účely ZDP za vyživované dieťa.

V záujme zníženia administratívnej záťaže žiadateľov, skrátenia a zjednodušenia konania, sa Ministerstvo školstva SR rozhodlo na svojom webovom sídle zverejniť zoznam uznaných vysokých škôl, pôsobiacich na zemí členských štátov Európskej únie, Európskeho hospodárskeho spoločenstva a Švajčiarskej konfederácie pre účely posúdenia štúdia v zahraničí - akademický rok 2020/2021. Štúdium poskytované vzdelávacou ustanovizňou uvedenou v zozname akreditovaných vysokých škôl v štáte pôvodu je postavené na úroveň štúdia na vysokých školách v SR, a preto je považované za sústavnú prípravu dieťaťa na povolanie.

Sústavná príprava dieťaťa na povolanie podľa zákona o prídavku na dieťa **nie je** príprava profesionálneho vojaka v prípravnej štátnej službe na výkon dočasnej štátnej služby podľa osobitného predpisu, príprava policajta v prípravnej štátnej službe na výkon stálej štátnej služby podľa osobitného predpisu, príprava colníka v prípravnej štátnej službe na výkon stálej štátnej služby podľa osobitného predpisu a príprava príslušníka Hasičského a záchranného zboru v prípravnej štátnej službe na výkon stálej štátnej služby podľa osobitného predpisu (§ 4 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa).

Poznámka:

Akadémia Policajného zboru v Bratislave je štátnou vysokou školou, ktorá zabezpečuje vzdelávanie a výchovu najmä príslušníkov Policajného zboru a ďalších bezpečnostných služieb. Na tejto akadémii študujú aj študenti, ktorí nie sú v služobnom pomere. Vysokoškolské štúdium policajtov, študentov v služobnom pomere v dennej forme na akadémii sa podľa § 4 ods. 2 zákona o prídavku na dieťa nepovažuje za sústavnú prípravu na budúce povolanie, a preto rodičovi tohto dieťaťa nevzniká nárok na daňový bonus. Vysokoškolské štúdium civilných študentov v dennej forme na Akadémii Policajného zboru v Bratislave sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie a za ustanovených podmienok na týchto študentov vzniká nárok na daňový bonus.

V súlade s § 4 ods. 6 zákona o prídavku na dieťa **sústavná príprava** dieťaťa na povolanie **nie je** obdobie, v ktorom sa štúdium prerušilo.

2.2 Vlastné dieťa

Určenie rodičovstva ustanovuje zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“). Matkou dieťaťa je žena, ktorá dieťa porodila a otcovstvo sa určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v zákone o rodine súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

Príklad č. 6

Daňovník žije s družkou v jednej domácnosti, ktorej sa 07.02.2021 narodil syn. Otcom tohto dieťaťa je daňovník žijúci s družkou, t. j. druh. Považuje sa toto dieťa u daňovníka (druha) za vyživované?

Keďže ide o vlastné dieťa daňovníka (druha), toto dieťa sa v súlade s § 33 ods. 2 ZDP považuje za vyživované.

Príklad č. 7

Matka a otec dieťaťa, aj po rozvode naďalej žijú v spoločnej domácnosti. Dieťa bolo rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti matky a otcovi uložil súd povinnosť platiť výživné, čo aj platí. Keďže matka dieťaťa je nezamestnaná a nemôže si uplatniť daňový bonus, otec dieťaťa požiadal svojho zamestnávateľa o priznanie daňového bonusu na toto dieťa, ktoré s ním žije v spoločnej domácnosti. Má otec dieťaťa nárok na daňový bonus, keď s matkou dieťaťa sú rozvedení a dieťa bolo zverené do starostlivosti matky?

Dieťa je síce zverené do starostlivosti matky, ale vo vzťahu k otcovi ide stále o vlastné dieťa daňovníka, ktoré s otcom žije v domácnosti. Daňový bonus si môže uplatniť len daňovník, s ktorým nezaopatrené dieťa žije

v spoločnej domácnosti. Ak sa rodičia dieťaťa dohodli na takomto uplatnení daňového bonusu, zamestnávateľ môže otcovi priznať nárok na daňový bonus na toto dieťa. Otec dieťaťa môže uvedené skutočnosti preukázať zamestnávateľovi, napr. dokladom, z ktorého je zjavné, že sa s matkou dieťaťa na takomto uplatnení daňového bonusu dohodli.

2. 3 Osvojené dieťa daňovníka

V súlade s ustanoveniami § 97 až 109 zákona o rodine súd o osvojení rozhoduje na návrh osvojiteľa, pričom pred rozhodnutím súdu o osvojení musí byť maloleté dieťa najmenej po dobu deviatich mesiacov v starostlivosti budúceho osvojiteľa. Budúci osvojiteľ nahrádza dieťaťu starostlivosť rodičov, preto ak splní aj ostatné podmienky ustanovené v ZDP, nárok na daňový bonus budúcemu osvojiteľovi vzniká aj za mesiace, v ktorých mu súd zveril dieťa do predosvojiteľskej starostlivosti.

2. 4 Dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu

V súlade s ustanovením § 44 ods. 3 zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „**náhradná osobná starostlivosť**“), **pestúnska starostlivosť** a **ústavná starostlivosť**. V súlade s ustanoveniami zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť zaniká okrem iného dosiahnutím plnoletosti dieťaťa. V súlade s § 33 ods. 2 ZDP za vyživované dieťa daňovníka sa považuje aj plnoleté nezaopatrené dieťa podľa § 2 ods. 1 písm. d) tretieho bodu zákona o prídavku na dieťa, pričom ide o plnoleté nezaopatrené dieťa, ak do dosiahnutia plnoletosti bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov.

V súlade s § 2 písm. c) zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa v znení neskorších predpisov, náhradnou starostlivosťou o dieťa je poručníctvo, ak sa poručník osobne stará o dieťa; to neplatí, ak sa poručník osobne stará o dieťa, ktorého rodičia nie sú plnoletí. V súlade s ustanoveniami zákona o rodine môže súd v niektorých prípadoch ustanoviť maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie vždy je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa, t. j. ak sa poručník o dieťa osobne nestará, potom sa dieťa vo vzťahu k poručníkovi nepovažuje za vyživované. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, t. j. počas tohto obdobia poručník nahrádza dieťaťu starostlivosť rodičov, potom dieťa vo vzťahu k poručníkovi sa považuje za vyživované. Poručník po splnení aj ďalších ustanovených podmienok si môže uplatniť na takéto dieťa daňový bonus.

Príklad č. 8

Daňovník si každoročne uplatňuje nárok na daňový bonus na dieťa, ktoré mu súd zveril do pestúnskej starostlivosti. Dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom dennou formou, dňa 20.02.2021 dovŕšilo 18 rokov veku. Môže si daňovník uplatniť na toto dieťa daňový bonus aj po februári 2021?

V súlade s § 33 ods. 2 ZDP sa za vyživované dieťa považuje aj plnoleté nezaopatrené dieťa, ak do dosiahnutia plnoletosti bolo zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, preto daňovníkovi vzniká aj po februári 2021 nárok na daňový bonus, ak sa dieťa aj naďalej sústavne pripravuje na povolanie štúdiom dennou formou (najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov veku dieťaťa).

Pokiaľ súd zverí dieťa do ústavnej starostlivosti detského domova a starostlivosť tomuto dieťaťu poskytuje profesionálny rodič (zamestnanec detského domova), potom profesionálny rodič si na takéto dieťa nemôže daňový bonus uplatniť, a to ani vtedy, ak táto ústavná starostlivosť sa vykonáva v domácom prostredí zamestnanca detského domova. Dieťa nie je zverené do osobnej starostlivosti profesionálneho rodiča, a preto takéto dieťa nie je možné u profesionálneho rodiča považovať za vyživované.

Poznámka:

Ak je dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, k zmene podmienok na uplatnenie nároku na daňový bonus dochádza odo dňa prevzatia dieťaťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov uvedeného v rozhodnutí alebo, ak takýto deň v rozhodnutí nie je uvedený, potom je to deň, v ktorom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

2. 5 Dieťa druhého z manželov

ZDP ustanovuje, že aj dieťa druhého z manželov sa považuje za vyživované dieťa, ide napr. o vlastné dieťa len jedného z manželov, osvojené dieťa len jedným z manželov.

Príklad č. 9

Od 01.01.2021 druh a družka žijú v jednej domácnosti a spoločne vyživujú dve deti (jedno dieťa je družkine a druhé dieťa je druhovo). Družka si uplatňuje daňový bonus na vlastné dieťa a druh si uplatňuje daňový bonus na vlastné dieťa. Dňa 22.03.2021 sa zosobášili. Môžu si od apríla naďalej uplatňovať daňový bonus osobitne na svoje vlastné dieťa?

V súlade s § 33 ods. 2 ZDP sa dieťa druhého z manželov považuje za vyživované dieťa, a preto uzavretím sobáša manželkino dieťa sa vo vzťahu k jej manželovi považuje za dieťa druhého z manželov a rovnako manželovo dieťa sa vo vzťahu k jeho manželke považuje za dieťa druhého z manželov. Ak deti vyživujú v domácnosti viacerí daňovníci, môže si daňový bonus uplatniť len jeden z nich, a to na všetky deti (§ 33 ods. 4 ZDP). Znamená to, že od apríla 2021, po splnení všetkých ustanovených podmienok, nárok na daňový bonus na obidve deti si môže uplatniť len jeden z manželov.

3. oddiel Uplatnenie daňového bonusu

Daňový bonus možno uplatniť najviac do výšky dane vypočítanej za príslušné zdaňovacie obdobie podľa ZDP. Ak suma dane vypočítaná za príslušné zdaňovacie obdobie je nižšia ako suma uplatňovaného daňového bonusu, daňovník, ktorý podáva daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby (ďalej len „daňové priznanie“), požiada správcu dane o vyplatenie sumy vo výške rozdielu medzi sumou daňového bonusu a sumou dane vypočítanou za príslušné zdaňovacie obdobie (§ 33 ods. 6 ZDP).

Daňový bonus si môže daňovník uplatniť v priebehu zdaňovacieho obdobia u zamestnávateľa alebo po skončení zdaňovacieho obdobia v ročnom zúčtovaní preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti (ďalej len „ročné zúčtovanie“), alebo osobne prostredníctvom daňového priznania.

Daňový bonus možno uplatniť už v kalendárnom mesiaci, v ktorom sa dieťa narodilo alebo v ktorom sa začína sústavná príprava na budúce povolanie, alebo v ktorom bolo dieťa osvojené alebo prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu. Nárok na daňový bonus za rovnakých ustanovených podmienok vzniká aj tomu daňovníkovi, ktorému dieťa zomrie v deň, v ktorom sa dieťa narodilo.

Zamestnávateľ na daňový bonus prihladne vtedy, ak zamestnanec podá písomné vyhlásenie podľa § 36 ods. 6 ZDP. Ak si zamestnanec uplatňuje daňový bonus u zamestnávateľa, je povinný preukázať tomuto zamestnávateľovi splnenie podmienok na priznanie daňového bonusu (bližšie pozri 4. oddiel tohto metodického pokynu) najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom tieto podmienky spĺňa. Na predloženie doklady zamestnávateľ prihladne začínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom daňovník doklady zamestnávateľovi preukáže. Ak zamestnanec nastúpi do zamestnania, na predloženie doklady zamestnávateľ prihladne už v kalendárnom mesiaci, v ktorom zamestnanec nastúpil do zamestnania, ak ich preukáže do konca tohto kalendárneho mesiaca a neuplatnil si ich v tomto kalendárnom mesiaci u iného zamestnávateľa (§ 36 ods.1 ZDP). V súlade so znením § 36 ods. 1 ZDP účinným od 01.01.2021, ak sa zamestnancovi skončilo zamestnanie, na daňový bonus prihladne zamestnávateľ poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom sa zamestnancovi skončilo zamestnanie, ak vo vyhlásení podľa § 36 ods. 6 ZDP zamestnanec neuvedie inak.

Ak dieťa vyživujú v domácnosti viacerí daňovníci, môže si daňový bonus uplatniť len jeden z nich. Daňovníkovi, ktorý vyživuje dieťa len jeden alebo niekoľko kalendárnych mesiacov v zdaňovacom období, možno znížiť daň alebo preddavky na daň z príjmov podľa § 5 ZDP len o sumu daňového bonusu za každý kalendárny mesiac, na začiatku ktorého boli splnené podmienky na jeho uplatnenie. Pomernú časť daňového bonusu si môže uplatniť časť zdaňovacieho obdobia jeden z daňovníkov na všetky vyživované deti a zostávajúcu časť druhý z daňovníkov. Ak podmienky na uplatnenie daňového bonusu spĺňa viac daňovníkov a ak sa nedohodnú inak, daňový bonus na všetky vyživované deti sa uplatňuje alebo prizná v poradí matka, otec, iná oprávnená osoba

(§ 33 ods. 4 a 5 ZDP). Počet vyživovaných detí, na ktoré môže daňovník uplatniť daňový bonus nie je ZDP limitovaný.

Daňový bonus si môže uplatniť aj daňovník, ktorý:

- je rodič dieťaťa alebo u ktorého ide vo vzťahu k dieťaťu o starostlivosť nahrádzajúcu starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, za splnenia podmienok, že dieťa s ním žije v domácnosti a manžel (manželka) tohto dieťaťa nemá za toto zdaňovacie obdobie zdaniteľné príjmy presahujúce sumu podľa § 11 ods. 2 písm. a) ZDP (§ 33 ods. 3 ZDP). Daňový bonus na takéto dieťa si môže daňovník uplatniť len po uplynutí zdaňovacieho obdobia, nakoľko manžel (manželka) tohto dieťaťa má povinnosť preukázať výšku dosiahnutých zdaniteľných príjmov za celé zdaňovacie obdobie.

Príklad č. 10

Otec písomne vo vyhlásení oznámil zamestnávateľovi, že od 15.04.2021 došlo k zmene podmienok rozhodujúcich na priznanie daňového bonusu na dcéru, nakoľko sa vydala. Dcéra sa aj naďalej sústavné pripravuje na povolanie štúdiom, pričom s rodičmi a svojím manželom žije v spoločnej domácnosti. Môže si otec uplatniť daňový bonus na vydatú dcéru aj po apríli 2021?

Zamestnávateľ zamestnancovi od mája 2021 prestal vyplácať daňový bonus. Ak by zdaniteľné príjmy dcérinho manžela za zdaňovacie obdobie nepresiahli sumu podľa § 11 ods. 2 písm. a) ZDP platnú za zdaňovacie obdobie 2021, t. j. sumu 4 511,43 €, otec po skončení zdaňovacieho obdobia 2021, si môže uplatniť daňový bonus na vydatú dcéru aj za mesiace máj až december 2021.

- v zdaňovacom období nedosiahol zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy, ak v tomto zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy a vykázal základ dane (čiastkový základ dane) z príjmov podľa § 6 ods. 1 a 2 ZDP (§ 33 ods. 8 ZDP).

Príklad č. 11

Daňovník v zdaňovacom období 2021 poberal dva mesiace zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti od jedného zamestnávateľa v úhrne 990 €. Daňový bonus na vyživované dieťa si u tohto zamestnávateľa neuplatňoval. Okrem týchto príjmov dosiahol aj príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti (§ 6 ods. 2 ZDP) v úhrne 3 740 € a vykázal z týchto príjmov základ dane. Môže si daňovník uplatniť daňový bonus na vyživované dieťa?

Keďže daňovník dosiahol zdaniteľné príjmy z inej samostatnej zárobkovej činnosti v sume vyššej, ako je 6-násobok minimálnej mzdy (pre rok 2021 je to suma 3 738 €) a z týchto príjmov vykázal základ dane, pri podaní daňového priznania si môže uplatniť daňový bonus na vyživované dieťa, ak sú splnené aj ostatné zákonom stanovené podmienky.

- v zdaňovacom období poberal zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti a zamestnávateľ mu priznal daňový bonus len v pomernej časti a v tomto zdaňovacom období daňovník vykázal aj základ dane z príjmov z podnikania a z príjmov z inej samostatnej zárobkovej činnosti. Zostávajúcu pomernú časť daňového bonusu nepriznanú zamestnávateľom si môže daňovník uplatniť pri podaní daňového priznania (§ 33 ods. 9 ZDP).

Príklad č. 12

Daňovník celý rok 2021 pracoval u jedného zamestnávateľa, ktorý mu za mesiace január až máj 2021 priznal daňový bonus v sume 116,10 € (23,22 € x 5 mesiacov). Zamestnávateľ od júna 2021 daňovníkovi daňový bonus nepriznal, nakoľko daňovník bol práceneschopný a jeho zdaniteľné príjmy v jednotlivých mesiacoch nedosiahli zákonom stanovenú výšku. Okrem zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti, ktoré v roku 2021 predstavovali úhrnnú sumu 1 515 €, daňovník dosiahol aj zdaniteľné príjmy z podnikania v sume 500 € a z týchto príjmov vykázal základ dane. Vzniká daňovníkovi nárok na daňový bonus aj za mesiace jún až december 2021?

Ak daňovník splnil aj ostatné zákonom stanovené podmienky, môže si v súlade s § 33 ods. 9 ZDP pri podaní daňového priznania uplatniť zostávajúcu pomernú časť daňového bonusu za mesiace jún až december 2021, nakoľko okrem príjmov zo závislej činnosti, pri ktorých si uplatnil pomernú časť daňového bonusu, poberal aj zdaniteľné príjmy z podnikania, z ktorých vykázal základ dane.

Príklad č. 13

Daňovník do mája 2021 poberal príjmy zo závislej činnosti v úhrnnej sume 1 990 €, ale daňový bonus si u zamestnávateľa neuplatňoval. V tomto zdaňovacom období daňovník dosiahol aj zdaniteľné príjmy z podnikania v sume 1 800 € a z týchto príjmov vykázal základ dane. Má daňovník nárok na daňový bonus?

Ustanovenie § 33 ods. 9 ZDP v tomto prípade nie je možné uplatniť, nakoľko si daňovník v priebehu zdaňovacieho obdobia 2021 neuplatňoval daňový bonus ani jeho časť u zamestnávateľa. Nárok na daňový bonus daňovníkovi nevzniká aj z toho dôvodu, že v zdaňovacom období 2021 nedosiahol ustanovenú výšku zdaniteľných príjmov zo závislej činnosti alebo zdaniteľných príjmov z podnikania. Pre účely posúdenia nároku na daňový bonus sa zdaniteľné príjmy podľa § 5 ZDP a zdaniteľné príjmy podľa § 6 ods.1 a 2 ZDP nespočítavajú.

V súlade s § 33 ods. 7 ZDP nárok na už priznaný daňový bonus nestráca daňovník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti aspoň vo výške polovice minimálnej mzdy len v niektorých kalendárnych mesiacoch a zamestnávateľ mu v týchto kalendárnych mesiacoch daňový bonus priznal.

Daňový bonus podľa § 33 ods. 1 až 9 ZDP si môže uplatniť aj daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou, ak úhrn jeho zdaniteľných príjmov zo zdrojov na území SR v príslušnom zdaňovacom období tvorí najmenej 90 % zo všetkých príjmov tohto daňovníka, ktoré mu plynú na území SR a zo zdrojov v zahraničí (§ 33 ods. 10 ZDP).

3.1 Uplatnenie daňového bonusu pri striedavej starostlivosti

V súlade s § 24 ods. 2 zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa.

Pri striedavej osobnej starostlivosti obidvaja rodičia spĺňajú podmienku žitia v domácnosti s dieťaťom. Znamená to, že takéto dieťa vyživujú v domácnosti viacerí daňovníci, t. j. matka aj otec, pričom daňový bonus mesačne na toto dieťa si môže uplatniť len jeden z nich. Ak sa rodičia, ktorým bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti nedohodnú na uplatnení daňového bonusu, daňový bonus sa uplatní alebo prizná v poradí matka, otec (§ 33 ods. 4 ZDP).

Príklad č. 14

Daňovník si u zamestnávateľa uplatňuje daňový bonus na vlastné dieťa. Dňa 15.04.2021 sa s manželkou rozviedol a súd zveril ich spoločné dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Podľa rozhodnutia súdu, striedavá osobná starostlivosť bude prebiehať tak, že otec dieťaťa sa bude o dieťa osobne starať 1. až 15. deň každého mesiaca a matka sa bude o dieťa osobne starať 16. až posledný deň každého mesiaca. Ktorý z rodičov si môže uplatniť nárok na daňový bonus na dieťa?

Pri striedavej osobnej starostlivosti nie je potrebné skúmať, u ktorého z rodičov je v prvý deň príslušného kalendárneho mesiaca dieťa v osobnej starostlivosti, nakoľko obidvaja rodičia spĺňajú podmienku žitia v domácnosti s dieťaťom. Je na rodičoch, aby sa dohodli, ktorí z nich si uplatní daňový bonus, pričom časť roka si môže daňový bonus uplatniť matka a časť roka otec. Ak sa rodičia nedohodnú, kto z nich si daňový bonus na vyživované dieťa uplatní, potom prednostné právo na daňový bonus má matka (§ 33 ods. 4 ZDP).

3.2 Uplatnenie daňového bonusu dedičom

Ak daňovník zomrie, daňové priznanie za zomretého daňovníka podáva dedič v súlade s § 49 ods. 4 a 5 ZDP. Daňové priznanie sa podáva do troch mesiacov po smrti daňovníka, pričom správca dane za ustanovených podmienok môže túto lehotu na žiadosť dediča predĺžiť. V rovnakej lehote podáva daňové priznanie za zomrelého daňovníka osoba podľa osobitného predpisu [§ 35 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“)]. Dedič (osoba podľa osobitného predpisu) v daňovom priznaní zomretého daňovníka, za ktorého podáva daňové priznanie, môže uplatniť za ustanovených podmienok nárok na daňový bonus na vyživované dieťa za zomretého daňovníka.

Príklad č. 15

Daňovník, ktorý poberal príjmy zo závislej činnosti, zomrel 11.03.2021. V súlade s § 35 Zákonníka práce zamestnávateľ vyplatil pozostalej manželke mzdu za odpracované dni mesiaca marec 2021. Vdova po zomretom

daňovníkovi je poberateľkou starobného dôchodku, a preto si daňový bonus na nezaopatrené dieťa neuplatňuje. Môže vdova v daňovom priznaní, ktoré bude podávať za zomretého manžela, uplatniť nárok na daňový bonus na ich vlastné nezaopatrené dieťa, ak jej manžel si tento nárok neuplatnil v priebehu zdaňovacieho obdobia u svojho zamestnávateľa?

Vdova po zomretom manželovi podáva daňové priznanie v súlade s § 49 ods. 4 ZDP, v ktorom uvedie nielen príjmy, ktoré daňovníkovi boli vyplatené za mesiace január až marec 2021, ale aj tie príjmy, ktoré zamestnávateľ zomretého daňovníka vyplatil manželke, na ktorú prešlo právo na tieto príjmy za odpracované dni mesiaca marec 2021. Ak do dňa smrti daňovník splnil všetky ustanovené podmienky na uplatnenie daňového bonusu podľa § 33 ZDP, vdova v daňovom priznaní, ktoré podáva za zomretého manžela, môže uplatniť daňový bonus za kalendárne mesiace január až marec 2021.

4. oddiel Preukazovanie nároku na daňový bonus

4.1 Preukazovanie nároku na daňový bonus zamestnávateľovi

V súlade s § 37 ods. 2 ZDP nárok na priznanie daňového bonusu preukazuje zamestnanec zamestnávateľovi:

- a) predložením dokladu o oprávnenosti nároku na priznanie daňového bonusu na vyživované dieťa a potvrdením školy, že dieťa žijúce so zamestnancom v domácnosti sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, alebo potvrdením príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa,
- b) potvrdením príslušného úradu o tom, že dieťa žijúce so zamestnancom v domácnosti sa považuje za vyživované a nemôže sa sústavne pripravovať na povolanie štúdiom alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz, alebo potvrdením príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa.

Doklady platia za predpokladu, že u zamestnanca a ním vyživovaných osôb sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na priznanie daňového bonusu.

Pokiaľ si zamestnanec uplatňuje daňový bonus na **dieťa, ktoré si plní povinnú školskú dochádzku**, nárok na priznanie daňového bonusu preukazuje **len dokladom o oprávnenosti nároku**, t. j. či ide o vyživované dieťa. Napr. skutočnosť, že ide o vlastné dieťa zamestnanca, môže zamestnanec zamestnávateľovi preukázať rodným listom, osvojené dieťa môže preukázať rozhodnutím súdu alebo dieťa druhého z manželov môže preukázať sobášnym listom a rodným listom dieťaťa.

Ak dieťa zamestnanca **splnilo povinnú školskú dochádzku** a sústavne sa pripravuje na povolanie štúdiom dennou formou (povinná školská dochádzka je desaťročná a trvá najviac do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 16. rok veku, ak osobitný predpis neustanovuje inak), potom zamestnanec preukazuje nárok na daňový bonus **aj potvrdením zo školy alebo potvrdením príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa. Zamestnanec**, ktorý si uplatňuje nárok na daňový bonus u svojho zamestnávateľa, **nemá povinnosť predkladať** potvrdenie zo školy alebo potvrdenie príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa zamestnávateľovi podľa osobitného predpisu (§ 1 ods. 2 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákon č. 55/2017 Z. z. v znení neskorších predpisov), ak dieťa žijúce so zamestnancom v domácnosti sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na škole so sídlom na území SR. Ide len o tých **zamestnávateľov, ktorí** v zmysle zákona č. 177/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže využívaním informačných systémov verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon proti byrokracii) v znení zákona č. 221/2019 Z. z. **majú poskytnutý prístup do centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov, a centrálného registra študentov.**

Zamestnanec uplatňujúci si daňový bonus na dieťa, ktoré sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom alebo vykonávať zárobkovú činnosť pre chorobu alebo úraz, preukazuje nárok na priznanie daňového bonusu napr. potvrdením školy, že dieťa zo zdravotných dôvodov prerušilo štúdiom a potvrdením od lekára, že sa nemôže pre chorobu alebo úraz pripravovať na povolanie štúdiom, alebo potvrdením príslušného úradu o poberaní prídavku na dieťa.

Príklad č. 16

Daňovník si u svojho zamestnávateľa (s.r.o.) mesačne uplatňuje daňový bonus na vlastné dieťa, ktoré sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na strednej škole v Bratislave. Dňa 24.06.2021 sa daňovník so svojou manželkou rozvedol a súd určil, že dieťa zveruje do osobnej starostlivosti matke. Otec nežije s dieťaťom v jednej domácnosti, ale mesačne prispieva na výživu dieťaťa. Môže si matka uplatniť daňový bonus, ak si nárok na daňový bonus naďalej uplatňuje otec dieťaťa?

Pokiaľ dieťa vyživujú viacerí daňovníci, daňový bonus si môže uplatniť len jeden z nich, ale musí byť splnená aj podmienka žitia s dieťaťom v domácnosti. Otec dieťaťa v tomto prípade nežije s vlastným dieťaťom v domácnosti, a preto je povinný oznámiť túto skutočnosť zamestnávateľovi v súlade s § 36 ods. 7 ZDP. V prípade, že tak neurobí, daňový bonus si uplatňuje v rozpore s ustanoveniami ZDP (zamestnanec má povinnosť doplatiť nielen neoprávnené uplatnený daňový bonus, ale aj súvisiace sankcie). Matka dieťaťa je jediná oprávnená osoba, ktorej vzniká nárok na daňový bonus, ktorý preukáže napr. rodným listom dieťaťa a potvrdením zo školy (potvrdenie školy predkladá z dôvodu, že zamestnávateľ nemá poskytnutý prístup do centrálného registra detí, žiakov a poslucháčov.

Príklad č. 17

Zamestnanec 20.06.2021 písomne vo vyhlásení oznámil zamestnávateľovi (akciová spoločnosť), u ktorého si uplatňuje daňový bonus, že dieťa 10.06.2021 ukončilo vysokoškolské štúdium prvého stupňa. Zamestnávateľ počnúc mesiacom júl 2021 nepriznal zamestnancovi daňový bonus na toto dieťa. Dieťa sa 03.10.2021 zapísalo na vysokoškolské štúdium druhého stupňa, ktoré uskutočňuje dennou formou. Na základe akých dokladov môže zamestnávateľ v októbri priznať daňový bonus zamestnancovi za mesiace júl až september 2021, ak zamestnanec splnil všetky podmienky na priznanie daňového bonusu?

Keďže zápis na vysokoškolské štúdium druhého stupňa dieťa vykonalo v októbri 2021, zamestnancovi patrí daňový bonus aj za obdobie júl až september 2021. Ak zamestnanec predloží potvrdenie o návšteve školy v ustanovenej lehote a súčasne požiada zamestnávateľa aj o vyplatenie daňového bonusu spätne za mesiace po skončení vysokoškolského štúdia prvého stupňa až do vykonania zápisu na vysokoškolské štúdium druhého stupňa a túto skutočnosť vyznačí vo vyhlásení, môže mu zamestnávateľ priznať daňový bonus za mesiace júl až september už v mesiaci, v ktorom sústavná príprava dieťaťa na povolanie začala (október 2021). V prípade, že by zamestnanec nedodrжал ustanovenú lehotu na predloženie potvrdenia o návšteve školy, zamestnávateľ na predložené doklady prihliadne až v kalendárnom mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa zamestnávateľovi preukáže.

ZDP neustanovuje, či má zamestnanec povinnosť preukazovať zamestnávateľovi nárok na priznanie daňového bonusu originálnymi dokladmi alebo kópiami z nich vyhotovenými. V prípade, že zamestnanec predloží zamestnávateľovi len kópie dokladov a zamestnávateľ má pochybnosti o správnosti alebo pravdivosti predložených dokladov, môže požiadať zamestnanca o predloženie originálov týchto dokladov k nahliadnutiu.

V prípade, že zamestnanec pri preukazovaní nárokov predloží zamestnávateľovi doklad vyhotovený v inom ako štátnom jazyku, môže zamestnávateľ požiadať zamestnanca o poskytnutie prekladu predloženého dokladu. Ak má zamestnávateľ pochybnosti o správnosti takto predloženého prekladu, môže požiadať zamestnanca o predloženie úradne overeného prekladu aspoň k nahliadnutiu, pričom v súlade s § 37 ods. 6 ZDP si môže na účely ďalšieho spracovania údajov vyhotoviť kópiu predloženého originálu dokladu. Pokiaľ si zamestnávateľ sám vie zabezpečiť preloženie dokladu, potom zamestnanca nemusí žiadať o poskytnutie prekladu predloženého dokladu.

S účinnosťou od 01.01.2020, ak sa zamestnanec v súlade s § 36 alebo § 38 ZDP dohodne so zamestnávateľom na doručovaní ustanovených tlačív elektronickými prostriedkami (§ 36 a 38 ZDP), potom môže zamestnanec doklady, ktorými preukazuje nárok na daňový bonus, doručiť zamestnávateľovi elektronicky.

V súlade s § 37 ods. 6 ZDP na účely preukazovania nároku na daňový bonus, zisťovania, preverovania a kontroly správneho postupu preukazovania nároku na daňový bonus, na účely ochrany a domáhania sa práv daňovníka, zamestnávateľa je zamestnávateľ oprávnený spracúvať osobné údaje dotknutých osôb. Zamestnávateľ je na tieto účely oprávnený aj bez súhlasu dotknutej osoby získavať jej osobné údaje kopírovaním, skenovaním alebo iným zaznamenávaním úradných dokladov v rozsahu nevyhnutnom na dosiahnutie účelu spracúvania.

4.2 Preukazovanie nároku na daňový bonus správcovi dane

Daňovník, ktorý podáva daňové priznanie a uplatňuje daňový bonus, okrem zamestnanca, ktorému zamestnávateľ vyplatil daňový bonus v plnej sume, na ktorú mal nárok, je v súlade s § 32 ods. 10 ZDP **povinný preukázať nárok** na jeho uplatnenie dokladom alebo potvrdením podľa § 37 ods. 2 ZDP, **okrem** potvrdenia školy alebo potvrdenia príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa, ak dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom na škole so sídlom na území SR.

Znamená to, že **okrem uvádzanej výnimky**, aj daňovník, ktorý podáva daňové priznanie a uplatňuje daňový bonus, preukazuje nárok na daňový bonus dokladom o oprávnenosti nároku na priznanie daňového bonusu na vyživované dieťa a potvrdením školy, že dieťa žijúce s daňovníkom v domácnosti sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, alebo potvrdením príslušného úradu o poberaní prídavku na vyživované dieťa. Tieto doklady sú súčasťou daňového priznania.

S účinnosťou od 01.01.2020 daňovník, ktorý podáva daňové priznanie a uplatňuje daňový bonus, okrem zamestnanca, ktorému zamestnávateľ vyplatil daňový bonus v plnej sume, na ktorú mal nárok, **nie je povinný k daňovému priznaniu prikladať doklady**, ktorými preukazuje nárok na daňový bonus, **ak už boli správcovi dane predložené a nedošlo k zmene údajov v nich uvedených** (§ 32 ods. 10 ZDP).

Príklad č. 18

Daňovník 29.03.2021 podal daňové priznanie za zdaňovacie obdobie 2020, v ktorom si uplatňuje daňový bonus na vyživované dieťa, ktoré študuje dennou formou na vysokej škole v Bratislave. Aké doklady je povinný priložiť k daňovému priznaniu, ak si prostredníctvom daňového priznania prvýkrát uplatňuje daňový bonus?

Nárok na priznanie daňového bonusu preukazuje zamestnanec zamestnávateľovi predložením dokladu o oprávnenosti nároku na priznanie daňového bonusu na vyživované dieťa, ktorým je napr. kópia rodného listu dieťaťa. Keďže tento doklad daňovník v minulosti správcovi dane nepredložil, je povinný tento doklad k daňovému priznaniu priložiť. Potvrdenie zo školy, že dieťa sa pripravuje na povolanie štúdiom nemá povinnosť k daňovému priznaniu priložiť, nakoľko dieťa študuje na škole so sídlom na území SR.

5. oddiel Záverečné ustanovenie

Tento metodický pokyn nadobudol účinnosť dňa 01. júla 2021

Vypracoval: *Finančné riaditeľstvo SR Banská Bystrica*
Odbor daňovej metodiky
Marec 2021